ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 89.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 14-го Ноября. — 1847 — *Wilno. PIĄTEK, 14-go Listopada.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Ноября.

Въ дополненіи къ Высочайшему Приказу, 5-го Октября, изображено: „Государь Императоръ, осмотрѣвъ, во время настоящаго Высочайшаго путешествія, до сорока тысячъ отпускныхъ нижнихъ чиновъ резервныхъ и запасныхъ войскъ, къ особенному удовольствію изволилъ найти ихъ въ превосходномъ состояніи по совершенно-исправному снаряженію одеждою и оружіемъ; относя таковое состояніе войскъ, вполнѣ соотвѣтствующее желанію Его Величества, къ неусыпнымъ попеченіямъ и примѣрной заботливости начальства, сими войсками завѣдывающаго, Его Величество объявляетъ полную и совершенную Свою признательность Военному Министру, Генералъ-Адъютанту Князю *Чернышеву*, и Высочайшее благоволеніе, Командиру Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи и Инспектору Резервной Пѣхоты, Генералъ-Лейтенанту *Гартунгу*; Дежурному Генералу Главнаго Штаба Его Императорскаго Величества, Генералъ-Адъютанту *Игнатьеву 2 му*; Генералъ-Кригсъ-Коммисару Военнаго Министерства, Генералъ-Лейтенанту *Храпачеву*; Генералъ-Маіорамъ: Исправлявшему за его отсутствіемъ сію должность, Вице-Директору Коммиссаріатскаго Департамента *Никифорову*; Директору Артиллерійскаго Департамента Военнаго Министерства *Яковлеву 3-му*; Начальнику Штаба Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи *Паскину*, и всѣмъ лицамъ военно-сухопутнаго управленія Дѣйствующихъ, Резервныхъ и Запасныхъ Войскъ и вѣдомства Внутренней Стражи, коимъ были поручены сборъ и снаряженіе отпускныхъ нижнихъ чиновъ.

—

Высочайшими Грамотами 19-го и 24-го Сентября, Генералъ отъ Кавалеріи, Командиръ 2-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Баронъ *Остенъ-Сакенъ*, и Генералъ отъ Артиллеріи, Командующій Сводньмъ Кавалерійскимъ Корпусомъ, *Герстенцвейгъ*, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Равноапостольнаго Князя Владиміра 1 й степени.

— Высочайшею Грамотою, 19 Сентября, Генералъ отъ Инфантеріи, Командиръ 5-го Пѣхотнаго Корпуса *Лидерсъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ брилліантовыми знаками ордена Св. Благовѣрнаго В. Князя Александра Невскаго.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 18-го Октября, Командиръ 14 й Артиллерійской Бригады, Полковникъ *Вагнеръ 1-й*, произведенъ въ Генералъ-Маіоры, за отличіе по службѣ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 8-go Listopada.

W dodatku do Najwyższego Rozkazu Dziennego, z d. 5-go Października, wyrażono: Jego Cesarska Mość, w czasie teraźniejszéj Swéj podróży, odbywszy przegląd do cztérdziestu tysięcy urlopowanych żołnierzy z wojsk rezerwowych i zapasowych, ze szczególném zadowoleniem raczył znaleźć ich w wybornym stanie, pod względem nader porządnego umundurowania i uzbrojenia; przypisując takowy stan wojsk, zupełnie odpowiadający życzeniu Jego Cesarskiej Mości, niezmordowanéj gorliwości i przykładnéj troskliwości zwierzchniéj władzy, temiż wojskami zawiadującéj, Najjaśniejszy Pan oświadcza zupełną Swą wdzięczność Ministrowi Wojny, Jenerał-Adjutantowi Xięciu *Czernyszewowi*, tudzież Najwyższe zadowolenie: Dowódzcy Oddzielnego Korpusu Straży wewnętrznéj i Inspektorowi Piechoty Rezerwowéj, Jenerał-Porucznikowi *Hartung*; Jenerałowi Deżurnemu Sztabu Głównego Jego Cesarskiej Mości, Jenerał-Adjutantowi *Jgnatjewowi* 2; Jenerał-Kriegs Komissarzowi Ministerstwa Wojny, Jenerał-Porucznikowi *Chrapaczewowi*; Jenerał-Majorom: sprawującemu w nieobecności Jenerał-Porucznika Chrapaczewa jego obowiązki, Wice-Dyrektorowi Departamentu Komissaryackiego *Nikiforowi*; Dyrektorowi Departamentu artylleryjskiego Ministerstwa Wojny *Jakowlewowi* 3; Naczelnikowi Sztabu Oddzielnego Korpusu Straży Wewnętrznéj *Paskinowi*, oraz wszystkim osobom z wojskowo-lądowego zarządu wojsk czynnych, rezerwowych i zapasowych, jako też wydziału Straży Wewnętrznéj, którym było poruczone zebranie i uekwipowanie żołnierzy urlopowanych.

—

Przez Najwyższe Dyplomata, 19-go i 24-go Września, Jenerał Jazdy, Dowódzca 2-go Odwodowego Korpusu Jazdy, Baron *Osten-Sacken*, i Jenerał Artyleryi, Dowodzący Zbiorowym Korpusem Jazdy, *Gersteinzweig*, Najmiłościwiéj mianowani zostali Kawalerami Orderu Św. Równego z Apostołami Xiążęcia Włodzimierza klassy pierwszéj.

— Przez Najwyższy Dyplomat, 19-go Września, Jenerał Piechoty, Dowódzca 5-go Korpusu Piechoty, *Lieders*, Najmiłościwiéj udarowany został bryllantowemi znakami Orderu Św. Prawowiernego W. Xięcia Alexandra Newskiego.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 18-go Października, Dowódzca 14-éj Brygady Artylleryi, Półkownik *Wagner* 1, awansowany został na Jenerał-Majora, za odznaczenie się w służbie.

Въ Именныхъ Его Императорскаго Величества Высочайшихъ Указахъ, данныхъ Правительствующему Сенату, въ 10-й день сего Октября, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено:

I. „По назначеніи срока къ изъятію изъ обращенія депозитныхъ билетовъ, признавъ нужнымъ, сообразно съ IX-ю статьею Манифеста 1-го Іюня 1843 года, дѣйствіе Депозитной Кассы прекратить, повелѣваемъ: 1) Экспедицію Депозитной Кассы въ 1-му Января 1848 года упразднить. 2) Всѣ дѣла оной, равно наличныя суммы въ серебряной и мѣдной монетѣ, передать къ означенному времени въ Экспедицію Государственныхъ Кредитныхъ билетовъ. 3) Вклады въ посудѣ и вещахъ, принятые въ Депозитную Кассу на храненіе, передать къ тому же времени въ Государственный Коммерческій Банкъ, съ тѣмъ, чтобы пріемъ оныхъ на будущее время производимъ былъ въ семъ Банкѣ на правилахъ, Св. Зак. Том. XI. Уст. Кред. Установленій (изд. 1842 г.) въ статьяхъ 1013 — 1023 постановленныхъ. Правительствующій Сенатъ имѣетъ учинить по сему надлежащее распоряженіе."

II. „Съ назначеніемъ окончательнаго срока для вымѣна государственныхъ ассигнацій на государственные кредитные билеты, дальнѣйшее существованіе Ассигнаціоннаго Банка признается болѣе не нужнымъ. По сему, согласно съ представленіемъ Министра Финансовъ, въ Комитетѣ Министровъ разсмотрѣннымъ, повелѣваемъ: 1) Государственный Ассигнаціонный Банкъ къ 1-му Января 1848 года упразднить. 2) Наличныя суммы въ ассигнаціяхъ и мѣдной монетѣ, а также всѣ дѣла, домъ и прочее имущество того Банка, передать къ означенному времени въ вѣдѣніе Экспедиціи Государственныхъ Кредитныхъ Билетовъ. Правительствующій Сенатъ имѣетъ учинить по сему надлежащее распоряженіе."

—

Въ первой половинѣ сего года, получено, при казенныхъ и частныхъ заводахъ хребта Уральскаго: Золота: съ казенныхъ заводовъ: 66 пуд. 39 фунт. 36 золотн.; съ частныхъ заводовъ: 95 пуд. 14 фунт. 89 золотн. 53 дол.; всего золота: 162 пуд. 14 ф. 29 зол. 53 дол.; Платины: съ казенныхъ завдовъ: 3 ф. 90 з.;— съ частныхъ заводовъ: 25 ф. 72 з. 24 д; всего Платины: 29 ф. 66 з. 24 д.; Осмійстаго Иридія: съ казенныхъ заводовъ: 5 ф. 10 з.;—съ частныхъ заводовъ: 8 ф. 66 з.; всего Осмійстаго Иридія: 13 ф. 76 з.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 6 Ноября.

Третьяго дня Король пріѣзжалъ изъ Сенъ-Клу и предсѣдательствовалъ въ совѣтѣ министровъ.

— Герцогъ Немурскій, послѣ продолжительнаго совѣщанія съ нѣкоторыми изъ генераловъ, произвелъ смотръ парижскому и версальскому гарнизонамъ, въ присутствіи принцевъ Голштинскихъ. По извѣстіямъ изъ Италіи, принцъ Жуэнвильскій 29 Октября, отправился изъ Ливорно въ Специціо. — Мусульманскіе начальники въ Алжирѣ давали для принца Омальскаго, большой балъ, на который приглашено было 1,000 особъ. Принцъ встрѣченъ былъ при входѣ турецкою музыкою. Его Высочество бесѣдовалъ съ мусульманами до полуночи.

— Въ журналѣ *Patrie* объявляютъ, что палаты соберутся къ 26-му Декабря.

— По поводу осьмой годовщины настоящаго министерства, утверждены два длинные списка производства по арміи. Первый заключаетъ шесть генералъ-лейтенантовъ и тринадцать генералъ-маіоровъ; второй имена тѣхъ, кои на мѣста первыхъ производятся въ полковники и подполковники.

— Изъ числа министровъ, принадлежавшихъ къ составу кабинета 29 Сентября 1840 года, теперь только трое находятся въ совѣтѣ, а именно: Гг. Гизо, Дюшатель и Кюненъ-Гриденъ. Первый изъ нихъ управляетъ министерствомъ иностранныхъ дѣлъ, второй — внутреннихъ дѣлъ, а послѣдній — торговли; прочія министерства ввѣрены лицамъ, которыя не принадлежали прежде къ составу сего кабинета.

— Г-нъ Гизо назначилъ своего зятя, г-на Девена, редакторомъ въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ, на мѣсто г-на Гальяра де Ферри, который получилъ мѣсто консула въ Гельсингерѣ.

W Imiennych Jego Cesarskiéj Mości Najwyższych Ukazach, danych Rządzącemu Senatowi, dnia 10-go Października, z własnoręcznym Najjaśniejszego Pana podpisem, wyrażono:

I. „Z powodu naznaczenia terminu do wyjęcia z obiegu biletów depozytowych, uznawszy rzeczą potrzebną, stosownie do IX artykułu Manifestu z d. 1 Czerwca 1843 roku, zamknąć czynności Depozytowéj Kassy, rozkazujemy: 1) Expedycyą Kassy Depozytowéj do 1-go Stycznia 1848 roku skassować. 2) Wszystkie jéj akta, jako też znajdujące się w niéj gotówkę w monecie srebrnéj i miedzianéj, przesłać na oznaczony termin do Expedycyi Kredytowych Biletów Państwa. 3) Depozyta, składające się z naczyń i sprzętów, przyjęte do Depozytowéj Kassy dla przechowania, przesłać w tymże terminie do Handlowego Banku Państwa, z zastrzeżeniem, ażeby takowe przyjmowane były nadal w tym Banku podług prawideł, w artykułach 1013—1023 Zbioru Praw T. XI. Ust. Kred. Zakł. (edycyi 1842 roku) przepisanych. Rządzący Senat ma uczynić właściwe w téj rzeczy rozporządzenie."

II. „Z powodu naznaczenia ostatecznego terminu dla wymiany assygnacyj Państwa na kredytowe bilety Państwa, dalsze istnienie Banku Assygnacyjnego uznaje się odtąd za niepotrzebne. Przeto, stosownie do przedstawienia Ministra Skarbu, w Komitecie Ministrów rozpatrzonego, rozkazujemy: 1) Assygnacyjny Bank Państwa do 1-go Stycznia 1848 roku skassować 2) Summy gotówki w assygnacyach i miedzianéj monecie, oraz wszystkie akta, dom i dal za własność tego Banku, maią się oddać w oznaczonym czasie pod zawiadywanie Expedycyi Kredytowych Biletów Państwa Rządzący Senat ma w téj rzeczy uczynić należyte rozporządzenie."

—

W piérwszéj połowie roku bieżącego, dobyto w kopalniach skarbowych i prywatnych pasma gór Uralskich: Złota: z kopalni skarbowych: pud. 66, funt. 39, zołotn. 36; — z kopalni prywatnych: p. 95, f. 14, z. 89, dol. 53; ogółem złota: p. 162, f. 14, z. 29, d. 53; Platyny: z kopalni skarbowych: f. 3, z. 90; — z kopalni prywatnych: f. 25, z. 72, d. 24; ogółem Platyny: f. 29, z. 66, d. 24; Irysu osmowatego: z kopalni skarbowych: f. 5, z. 10;— z kopalni prywatnych: f. 8, z. 66; ogółem Irysu osmowatego: f. 13, z. 76.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 6 listopada.

Zawczoraj odbywała się rada Ministrów, na którą Król z St Cloud przyjeżdżał.

— Xiążę Nemours długą miał naradę z kilku Jenerałami; następnie, w towarzystwie obu Xiążąt Holsztyńskich, odbywał przegląd wojsk stojących w Paryżu i Wersalu. Według wiadomości z Włoch nadeszłych, Xiążę Joinville udał się 29-go Października z Livorno do Spezzii. Władze muzułmańskie w Algierze, dawały dla Xięcia Aumale wielki bal, 28-go Października, na który zaprosiły 1,000 osób. Xiążę przyjmowany był przy wejściu muzyką janczarską, tańce zaś grały orkiestry francuzkie. Xiążę rozmawiał ciągle z Muzułmanami i bawił do północy.

— *Patrie* donosi, że Izby zwołane będą na 26-ty Grudnia.

— Z powodu 8 rocznicy w d. 29 października istnienia teraźniejszego ministerstwa, podpisane zostały dwie długie listy awansów w wojsku. Piérwsza obejmuje sześciu Jenerałów-Poruczników i trzynastu Jenerałów-Majorów; druga nazwiska tych, przez których pierwsi w swych miejscach jako Półkownicy i Podpółkownicy zastąpieni zostaną.

— Z Ministrów, należących do składu gabinetu z dnia 29 Października 1840 roku, obecnie trzech tylko urzęduje, to jest P. Guizot, Minister spraw zagranicznych; P. Duchatel, spraw wewnętrznych i P. Cunin-Gridaine, handlu. Inne wydziały przeszły już w ręce osób, które pierwotnie w pomienionym gabinecie nie zasiadały.

— P. Guizot mianował swego szwagra, P. Devaisne, redaktorem w ministerstwie spraw zagranicznych, w miejsce P. Gaillard de Ferry, którego przeniósł na konsulat do Holsingör.

— Въ Лилльской газетѣ сообщаютъ, что Г. Одиллонъ Борро отказался быть предсѣдателемъ на реформистскомъ пирѣ, въ этомъ городѣ, въ такомъ случаѣ, если тостъ въ честь Короля не будетъ исполненъ прежде всѣхъ другихъ тостовъ.

— Въ *Moniteur de l'armée* обнародовано постановленіе, коимъ предоставляется супругамъ генералъ-маршаловъ титулъ *Madame Connetable*. По этому случаю въ *Presse* припоминаютъ анекдотъ изъ *Mémorial de Sainte Hélène*, о маршалѣ Сультѣ. Наполеонъ былъ въ Дрезденѣ, когда узналъ о побѣдѣ Англичанъ подъ Витторіею. Желая отмстить за пораженіе, онъ назначилъ маршала Сульта начальникомъ новой экспедиціи. Маршалъ принялъ это назначеніе, но просилъ позволенія переговорить предъ отъѣздомъ съ своею супругою, которая ужасно ему досаждала.

— Въ *Jour. des Déb.* напечатано письмо изъ Алжиріи, слѣдующаго содержанія: „получаемыя нами извѣстія о положеніи марокскихъ дѣлъ противорѣчатъ другъ другу. Близъ нашихъ границъ вліяніе Абд-эль-Кадера на окружающія его племена считаютъ весьма значительнымъ, тогда какъ въ Танжерѣ существуетъ то убѣжденіе, что паденіе его весьма близко, или по крайней мѣрѣ, онъ вскорѣ будетъ вытѣсненъ изъ Марокко. „Говорятъ, что двѣ трети племенъ Бени Амеровъ и Хашемовъ спаслись отъ убіенія бѣгствомъ; здѣсь же разсказываютъ о совершенномъ ихъ истребленіи. Равномѣрно невѣрны извѣстія о движеніяхъ Эмира противъ Гелаевъ, произведенныхъ имъ 11 Сентября. Вѣроятнѣе всего то, что Абд-эль-Кадеръ послѣ пятидневнаго траура по поводу удара, нанесеннаго ему союзными съ нимъ племенами, внезапно обнаружилъ необыкновенную энергическую дѣятельность противъ своихъ сосѣдей, наложивъ на Гелаевъ денежную контрибуцію въ 92,000 фр.; значительнѣйшую деревню ихъ разрушилъ и заключилъ тѣсный союзъ съ 10 или 12 племенами, имѣющими до 15,000 всадниковъ. Регулярныя войска его со-дня на день усиливаются. Съ другой стороны слѣдуетъ замѣтить, что Гелаи своими жалобами и просьбами возбудили тайное вооруженіе Риффскихъ горцевъ, и если Абд-эль-Кадеръ не успѣетъ, обыкновеннымъ ему рѣшительнымъ оборотомъ, подавить сіе движеніе, то мы вскорѣ узнаемъ о важныхъ событіяхъ.

„Относительно ожидаемаго сраженія между марокскимъ Императоромъ и Абд-эль-Кадеромъ, извѣстно то, что сей послѣдній тщательно избѣгаетъ онаго. Спокойствіе оранской провинціи нисколько не терпитъ отъ этихъ обстоятельствъ, такъ какъ Абд-эль-Кадеръ старается всѣми мѣрами внушить всѣмъ, будто бы онъ ведетъ переговоры съ Французами насчетъ сохраненія мира, и что вскорѣ послѣдуетъ улаженіе недоразумѣній. Съ другой стороны пограничныя алжирскія племена, не смотря на ихъ расположеніе въ пользу Абд-эль-Кадера, не имѣютъ охоты покинуть свои жилища и подвергнуть себя такой участи, которая постигла въ Марокко Бени-Амеровъ и Хашемовъ.“

8 Ноября.

Король находится въ вожделѣнномъ здравіи. Частыя прогулки въ Сенъ-Клудскомъ паркѣ, въ минуты свободныя отъ занятій, подкрѣпляютъ его силы. Говорятъ, что Е. В. диктуетъ своему секретарю свои записки, подъ заглавіемъ *Мои воспоминанія*. Разсказываютъ также, что Король приказалъ читать себѣ, составленную Г. Ламартиномъ, *Исторію Жирондистовъ*, и на поляхъ книги приписалъ много замѣчаній. При дворѣ носятся слухи, что первый внукъ Короля, который родится, получитъ титулъ герцога Бургундскаго.

Король и Королева Бельгійскіе отправились въ Брюссель.

— Папское правительство назначило въ Парижъ генеральнаго-консула, поручивъ ему собирать документы относительно торговли, наукъ, изящныхъ искусствъ и промышленности.

— На пароходѣ *le Tonnerre*, отправляющемся изъ Тулона съ 15,000 ружей для папскаго правительства, Король Французовъ посылаетъ также въ подарокъ Папѣ нѣсколько пушекъ.

— Въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ занимаются теперь образованіемъ состава французской миссіи въ Персію; Г. Сартигъ будетъ назначенъ посланникомъ.

— Графъ Гомеръ, преданный исправительному суду, за то, что ранилъ выстрѣломъ мальчика, взлѣз-

— Dziennik z Lille donosi, że P. Odillon-Barrot odmówił przewodniczenia na uczcie reformistowskiej w tém mieście, jeżeli toast na cześć Króla nie poprzedzi wszystkich innych toastów.

— *Moniteur de l'armée* zawiera postanowienie, aby małżonkom Jeneralnych Marszałków dawano tytuł „Madame Connetable" (pani hetmanowa). Z tego powodu *Presse* przypomina ustęp z *Mémorial de St. Hélène*, zawierający anegdotę o Marszałku Soult. Napoleon był wówczas w Dreznie, gdy otrzymał wiadomość o bitwie pod Wittoryą. Chcąc powetować odniesionéj klęski, wybrał Marszałka Soulta na wodza nowéj wyprawy. Marszałek okazał gotowość spełnienia rozkazów Cesarza, „prosił tylko aby mógł pierwéj rozmówić się ze swoją żoną, która mu bardzo dopieka."

— *Journal des Débats* zawiera pismo z Algieru, w którém czytamy: „Wiadomości, jakie nas dochodzą o stanie rzeczy w Marokko, są bardzo sprzeczne. Przy granicy naszéj uważają wpływ Abd-el Kadera na otaczające go pokolenia za bardzo wielki, podczas gdy w Tangerze panuje przekonanie, że jego upadek jest bardzo bliski, a przynajmniéj, że wkrótce wyparty będzie z Marokko. Klęskę, którą dotknęła Beni Amerów i Haszemów, wystawiają tam w ten sposób, jakoby przynajmniéj $\frac{2}{3}$ części obudwóch pokoleń uszły rzezi przez swą ucieczkę; tu zaś mówią o ich zupełnem wytępieniu. Podobnież różnią się podania o wyprawach, które Emir wykonał d. 11 września przeciw Gielajom. Zdaje się, że Abd-el-Kader po pięcio-dniowéj żałobie, z powodu klęski doznanéj od sprzymierzonych z nim pierwéj pokoleń, rozwinął nagle energiczną czynność przeciw swoim sąsiadom, nakładając na Gielajów karę pieniężną w summie 92,000 fr.; największą ich wieś zburzył i ściślejsze zawarł przymierze z 10 czy 12 pokoleniami, liczącemi do 15,000 jazdy. Jego regularne wojsko codziennie się pomnaża. Ale i z drugiéj strony Gielajowie, przez swe narzekania i prośby, spowodowali górali Riffu do uzbrojenia się potajemnie, i jeżeli Abd-el Kaderowi nie uda się przez zwykłą śmiałość obrótów zapobiedz temu poruszeniu, dowiemy się wkrótce o ważnych zdarzeniach.

„Co się tyczy oczekiwanéj walki między Cesarzem Marokańskim a Abd-el-Kaderem, zdaje się, że piérwszy stara się jéj uniknąć. Spokojność prowincyi Oranu nic nie cierpi przez te zawikłania, gdyż Abd-el-Kader pragnie wszelkiemi sposobami wmówić we wszystkich, jakoby się układał o pokój z Francuzami, i że jest blizkim załatwienia nieporozumień. Z innéj strony Algierskie pograniczne pokolenia, pomimo swéj przychylności dla Abd-el-Kadera, nie mają ochoty opuścić swych mieszkań i wystawić się na los, jaki spotkał Beni-Amerów i Haszemów w Marokko."

Dnia 8 listopada.

Król używa ciągle wybornego zdrowia. Częste przechadzki po parku w St. Cloud, odbywane w chwilach wolnych od zatrudnień, pokrzepiają jego siły. Mówią, że sekretarzowi swemu dyktuje pamiętniki, noszące tytuł: *Moje wspomnienia*. Opowiadają także, że kazał sobie czytać dzieło P. Lamartine: *Historya Girondystów* i wiele ważnych uwag na brzegu podopisywał. Na dworze krąży pogłoska, że piérwszy wnuk, który się Królowi urodzi, otrzyma tytuł Xięcia Burgundyi.

— Król Belgijski odjechał z małżonką swoją do Bruxelli.

— Rząd Papiezki mianował Konsula Jeneralnego w Paryżu, który zbierać ma dokumenta, ściągające się do handlu, umiejętności, pięknych sztuk i przemysłu.

— Z Tulonu, na parostatku *le Tonnere*, wespół z 15,000 sztuk broni dla rządu Papiezkiego, Król Ludwik Filip posyła mu także w podarunku kilka dział.

— W ministerstwie spraw zagranicznych zajmują się urządzeniem składu poselstwa francuzkiego w Persyi, na którego czele P. Sartiges znajdować się będzie.

— Hr. Gomer, stawiony przed sądem policyi poprawczéj miasta St. Omer, za postrzelenie dziecka, które w jego ogro-

шаго въ саду его на дерево, приговоренъ къ двухъмѣсячному тюремному заключенію и къ уплатѣ 200 фр. пени.

— Въ одномъ изъ журналовъ пишутъ, что императоръ марокскій прибылъ въ Фецъ, лишь только узналъ, что Абд-эль-Кадеръ, въ досадѣ на понесенное пораженіе, напалъ на сильное племя въ Рифѣ. Оставя на мѣстѣ до 700 тѣлъ, эмиръ отступилъ въ горы. Императоръ послалъ преслѣдовать его двухъ своихъ сыновей, съ сильнымъ отрядомъ войскъ, и отправилъ къ нимъ еще подкрѣпленіе. Надобно вскорѣ ожидать извѣстія о кровопролитномъ сраженіи.

— Изъ Алжира отъ 25-го Октября сообщаютъ: „Письма изъ Орана не заключаетъ ничего новаго о Марокко, однако носятся слухи, будто бы Абд-эль-Кадеръ сдѣлался властелиномъ всего Риффа. Утверждаютъ, что наконецъ Императоръ Абдеръ-Романъ вскорѣ прибудетъ въ Фецъ, если уже не прибылъ туда. Хотя пріѣздъ его въ восточную столицу имперіи, не предсказываетъ скораго начатія съ его стороны наступательныхъ дѣйствій, однако все т ки служитъ доказательствомъ, что онъ не опасается пребывать въ-близи Абд-эль-Кадера.

— По линіи электро-магнитныхъ телеграфовъ изъ Парижа въ Брюссель проволока уже укрѣплена. Опыты вполнѣ удались.

Англія.

Лондонъ, 5 *Ноября*.

Герцогиня Кембриджская возвратилась изъ Германіи. Тетка Королевы, принцесса Софія, праздновала третьяго дня 70-й годъ своей жизни.

— Вчера представлялись лорду Джону Росселю депутаты изъ Бирмингама. Они жаловались на большіе проценты, взимаемые банкомъ, отчего вся недвижимая собственность упала въ цѣнѣ на двадцать процентовъ, и чрезъ то государство понесетъ убытокъ въ 1,000 милліоновъ фун. стерл. Депутація просила принять дѣятельныя противу того мѣры, объявляя, что въ противномъ случаѣ, обратится съ прошеніемъ въ парламентъ о перемѣнѣ министерства. Лордъ Джонъ Россель отвѣчалъ: что требуемое облегченіе, было бы только кратковременнымъ пособіемъ и причинило бы впослѣдствіи гораздо большую нужду. Сказавъ сіе, министръ замолчалъ; но одинъ изъ членовъ депутаціи обратился еще съ вопросомъ: прикажетъ ли онъ нарядить коммиссію для изслѣдованія нынѣшняго финансоваго кризиса, или нѣтъ? Министръ, подумавъ нѣсколько, сказалъ: „не могу отвѣчать, прикажу ли я это сдѣлать или нѣтъ.“

— Въ *Morning-Chronicle* пишутъ: „Въ Сити господствовало сегодня большое опасеніе на счетъ того, чтобы министры, по собраніи парламента, не потребовали новаго займа для Ирландіи.“

— Изъ Дублина пишутъ: „Папа Пій IX осуждаетъ новыя католическія коллегіи, учрежденныя правительствомъ въ Ирландіи. Впрочемъ, это извѣстіе не произведетъ никакого замѣшательства. Документъ, содержащій въ себѣ рѣшеніе римскаго двора, изданъ коллегіею пропаганды и подписанъ кардиналомъ Францони, съ прибавленіемъ: „по уполномочію Его Святѣйшества Пія IX.“ Этотъ документъ былъ присланъ къ доктору (богословія) М'Гелю, для сообщенія его епископамъ суффраганамъ Коннатской области.

— Работы по укрѣпленію Портсмута продолжаются дѣятельно и въ большомъ размѣрѣ.

— На прошлой недѣлѣ англійскій банкъ получилъ слишкомъ милліонъ фунтовъ стерлинговъ.

— По оффиціальнымъ свѣдѣніямъ привезено въ Англію съ 10-го Сентября по 10 е Октября, 1,169,804 квартера разнаго хлѣба и 1,641,402 центнера пшеницы.

— Третьяго дня, въ Лондонѣ былъ такой густой туманъ, что нѣсколько часовъ невозможно было ѣздить по улицамъ.

— Примасъ Англіи, архіепископъ Іоркскій, д-ръ Гаркуръ, скончался 90 лѣтъ отъ ролу.

Германія.

Дрезденъ, 19 *Октября*.

Третьяго дня происходило здѣсь первое засѣданіе собранныхъ на нѣмецкую почтовую конференцію уполномоченныхъ германскихъ государствъ, подъ предсѣдательствомъ имераторско-австрійскаго коммисара.

dzie na drzewo wlazło, skazany został na dwumiesięczne więzienie i 200 fr. kary pieniężnéj.

— Jeden z dzienników donosi, że Cesarz Marokkański przybył śpiesznie do Fezu, otrzymawszy wiadomość, że Abd-el-Kader, mszcząc się, za porażkę niedawno otrzymaną, uderzył na nader znaczne plemię w Rifie. Emir położył trupem 700 ludzi i cofnął się w góry. Cesarz wysłał za nim, w pogoń, dwóch swoich synów, na czele licznego wojska, i jeszcze im dosyła posiłki. Spodziewać się należy rychłego doniesienia o walnéj bitwie.

— Z Algieru piszą pod d. 25 października: „Listy z Oranu nie zawierają żadnych nowin z Marokko; ale obiegają wieści, według których Abd el Kader jest panem całego Riffu. Utrzymują za rzecz pewną, że nakoniec Cesarz Abd-er Rhaman wkrótce przybędzie do Fezu, jeżeli już tam nie przybył. Lubo jego ukazanie się w stolicy wschodniéj państwa, nie zapowiada prędkiego rozpoczęcia z jego strony zaczepnych działań, jest zawsze jednakże dowodem, że nie lęka się przebywać w bliskości Abd-el-Kadera.“

— Na linii telegrafów elektro-magnetycznych, z Paryża do Bruxelli, druty już są założone. Próby powiodły się wybornie.

Anglia.

Londyn, 5 *listopada*.

Xiężna Cambridge, wróciła z podróży do Niemiec. Ciotka Królowéj, Xiężniczka Zofija, rozpoczęła zawczoraj 70-ty rok życia.

— Wczoraj miała posłuchanie u Lorda John Russel deputacya z m. Birmingham. Deputacya użalała się na wysoki procent bankowy, przez który wszelka własność o dwadzieścia procentu zniżoną została i przyniosła krajowi szkody na 1,000 milionów funt. szt. Deputacya prosiła o skuteczne środki zaradcze, w przeciwnym bowiem razie, zaniesie prośbę do parlamentu o zmianę gabinetu. Odrzekł jéj na to Lord John Russel: że żądana ulga byłaby tylko pomocą chwilową i większąby późniéj sprowadziła nędzę. Powiedziawszy te słowa, chciał zakończyć rozmowę; a gdy go jeden z członków deputacyi zapytał, czy każe wyprowadzić śledztwo w celu gruntownego zbadania przyczyn teraźniejszego przesilenia finansowego, lub nie? rzekł po krótkim namyśle: „Nie mogę powiedzieć, czy każę to uczynić lub nie.“

— Czytamy w *Morning-Chronicle*: „Dzisiaj panowała wielka obawa w City, aby Ministrowie, za zwołaniem parlamentu, nie zażądali nowéj pożyczki dla Irlandyi.“

— Piszą z Dublina: „Papież Pius IX nie pochwalił nowych katolickich Kollegiów, zaprowadzonych przez rząd w Irlandyi. Akt, zawierający to postanowienie Rzymskiego Dworu, wydany został przez Kollegium Propagandy w Rzymie, i podpisany przez Kardynała *Franzoni*, z dodaniem słów: „na mocy upoważnienia Jego Świątobliwości Piusa IX.“ — Akt ten przysłany został do Irlandyi na ręce Arcybiskupa D ra *Mac Hale*, dla udzielenia go Biskupom-Suffraganom prowincyi Connaught.

— Prace około obwarowania Portsmouth postępują śpiesznie i na wielki rozmiar.

— Bank w zeszłym tygodniu otrzymał przeszło milion funt. st.

— Według raportów urzędowych, wprowadzono do Anglii od 10-go Września do 10-go Października, 1,169,804 kwarterów zboża i 1,641,402 centnarów pszenicy.

— Onegdaj była tak gęsta mgła w Londynie, że przez kilka godzin pojazdy nie mogły krążyć po ulicach.

— Prymas Anglii, Arcybiskup Jorkski, Dr. Harcourt, umarł w 90 roku życia swego.

Niemcy.

Drezno, 30 *października*.

Onegdaj odbyło się tu pierwsze posiedzenie zgromadzonych na niemiecką pocztową konferencyą pełnomocników krajów Niemieckich, pod przewodnictwem Cesarsko-Austryackiego Kommissarza,

— Общее вниманіе германской публики обращаетъ на себя нынѣ говорящая машина вѣнскаго профессора Фабера, выставленная для публики въ Лейпцигѣ. Это — совершенное произведеніе своего рода, какого донынѣ еще не видали. Машина изображаетъ Турка, снабжена внутри всѣми средствами произносить слова, сдѣлана съ величайшею отчетливостію; придѣланный на боку мѣхъ изъ резины сообщаетъ ей воздухъ, а довольно искусная игра на клавишахъ, заставляетъ автомата говорить весьма внятно. Автоматъ сей не только говорить на всѣхъ языкахъ вслухъ и шепотомъ, и примѣтно дышетъ, но, что удивительнѣе всего, поетъ при аккомпаниментѣ органовъ, и опытъ въ этомъ отношеніи былъ столь удаченъ, что одинъ присутствовавшій директоръ театра, хотѣлъ его тотчасъ ангажировать къ себѣ.

— Веймарскій литейщикъ и механикъ Кишъ, бреславльскій уроженецъ, изобрѣлъ новую машину для литья типографскихъ буквъ, которая въ продолженіе одного часа доставляетъ 3,000 буквъ. Она не имѣетъ никакого сходства съ машиною, изобрѣтенною въ Америкѣ. Двѣ такія машины заказаны уже для Швейцаріи и Даніи.

Швейцарія.

Сеймъ издалъ прокламацію къ Швейцарской арміи, и представилъ на разсмотрѣніе своихъ членовъ прокламацію къ народу. Въ ней изложены рѣшенія Сейма, оправдываемыя подробнымъ разсмотрѣніемъ положенія страны. Прокламація была утверждена. Кромѣ того, Сеймъ постановилъ, въ вечернемъ засѣданіи 4-го Ноября, вооруженною силою исполнить рѣшеніе 30-го Іюля, касательно понудительныхъ мѣръ противъ Зондербунда, и поручить главнокомандующему союзными войсками приведеніе сего рѣшенія въ дѣйствіе.

— 5-го Ноября ожидали открытія военныхъ дѣйствій, а 6-го должно было произойти нападеніе на Фрейбургскій Кантонъ. Всѣ сношенія Берна съ кантонами Зондербунда прерваны, и даже не позволяютъ обычнаго хода дилижансамъ. Впрочемъ, между войсками не замѣчаютъ ни какого ожесточенія, такъ что, напримѣръ въ Нейенекѣ, гдѣ стоятъ форпосты обѣихъ армій, офицеры миролюбиво сходятся въ трактирахъ.

Италія.

Римъ, 23 Октября.

Кардиналъ-Статсъ-Секретарь Ферретти обнародовалъ объявленіе, пополняющее повелѣніе о будущемъ городовомъ постановленіи Рима. Его Святѣйшество, „постоянно помышляя о возвышеніи почестей сего много-любезнаго ему города,“ повелѣлъ: 1) президенту Комарки впредь называться президентомъ Рима и Комарки; 2) прелату, исполняющему теперь должность президента, сложить ее въ концѣ нынѣшняго мѣсяца; 3) въ должность эту будетъ облеченъ кардиналъ, назначенный Е. С.; 4) кардиналъ-президентъ будетъ главнымъ начальникомъ не только Комарки, подобно прелату, занимавшему доселѣ эту должность, но также совѣта и управленія города Рима.

— Всѣмъ здѣшнимъ духовнымъ лицамъ, не имѣющимъ при себѣ семействъ, и приходовъ, велѣно впредь жить въ монастыряхъ. Кромѣ выгоды въ отношеніи духовной дисциплины, мѣра эта доставляетъ городу двойную пользу: во-первыхъ, уменьшится недостатокъ небольшихъ квартиръ, и во вторыхъ, обширныя монастырскія зданія не будутъ впредь стоять пустыми.

— Арестъ князя Канино снятъ вчера, 22 с. м.

— Въ газетѣ *Patria* утверждаютъ, что Папа пригласилъ Неаполитанскаго Короля въ Субіакское аббатство, для совѣщанія съ нимъ по государственнымъ дѣламъ обѣихъ смежныхъ странъ.

— Въ Римскихъ газетахъ извѣщаютъ, что Іоаннъ Андрей Ромео, одинъ изъ Калабрскихъ предводителей, державшійся еще въ полѣ, сдался. Онъ былъ судимъ и приговоренъ къ смерти, но наказаніе его, какъ говорятъ, смягчено.

— Изъ Неаполя пишутъ, отъ 21 Октября: „Вечеромъ, 19 числа, получили по телеграфу извѣстіе объ арестованіи одного изъ предводителей недавней Калабрской инсуррекціи, Барона Лонгобука; вѣроятно, онъ въ эту минуту уже разстрѣлянъ. Девять человѣкъ, сопровождавшихъ его, хотѣли спастись въ таможен-

— Powszechną uwagą publiczności niemieckiéj zwraca teraz machina gadająca, Professora Fabera z Wiednia, wystawiona na widok w Lipsku. Jest to arcydzieło w swoim rodzaju, jakiego jeszcze dotychczas nie widziano. Machina przedstawia Turka, zaopatrzona jest wewnątrz wszystkiemi narzędziami mówniczemi, z wszelką anatomiczną dokładnością z kauczuku wyrobionemi; przyrządzony z boku miech udziela jéj tchu, a dość sztuczna gra na małéj klawiaturze, wprawia automat w najwyraźniejsze mówienie. Nie tylko, że we wszystkich językach gada głośno ale i szepcze; nie tylko, że oddech jego poczuć możemy, lecz co więcéj, automat nasz śpiewa nawet przy towarzyszeniu organów, a proba w tym względzie powiodła się tak wybornie, że pewien obecny Dyrektor teatru chciał go natychmiast na drugiego tenora zamówić.

— Wejmarski giser czcionek drukarskich i mechanik Kisch, rodem z Wrocławia, wynalazł nową maszynę do lania liter drukarskich, która w godzinę dostarcza 3,000 czcionek. Niema ona żadnego podobieństwa z maszyną wynalezioną w Ameryce. Dwa jéj exemplarze zamówiono już do Szwajcaryi i Danii.

Szwajcarya.

Sejm ogłosił odezwę do armii Szwajcarskiéj i na ogólném zebraniu d. 3 listopada, roztrząsał odezwę mającą się wydać do narodu. W odezwie téj wyłożone są postanowienia Sejmu, poparte szczegółowym przeglądem stanu całego kraju. Odezwa została przyjęta. Oprócz tego, Sejm, na posiedzeniu wieczorném 4 go listopada, postanowił zbrojną siłą przywieść do skutku postanowienie z d. 30 lipca, względem użycia środków przymusowych przeciwko Oddzielnéj Lidze, i wypełnienie jego poruczył głównodowodzącemu wojskiem Związkowém.

— Dnia 5 listopada oczekiwano rozpoczęcia kroków wojennych, a d. 6-go miało nastąpić wtargnienie do Kantonu Fryburg. Wszystkie stosunki Bernu z Kantonami Oddzielnéj Ligi zostały zerwane, i nawet nie pozwalają dyliżansom odbywać zwyczajnych podróży. Zresztą, między wojskami stron obu nie widać żadnego rozjątrzenia, tak dalece, iż, naprzykład w Neuenek, gdzie stoją przednie straże obudwóch wojsk, oficerowie schodzą się po przyjacielsku w traktjerach.

Włochy.

Rzym, 23 października.

Kardynał Sekretarz Stanu Ferretti ogłosił postanowienie Papiezkie, uzupełniające ustawę o przyszłym municypalnym zarządzie miasta Rzymu. Jego Świątobliwość, „w ciągłéj swéj troskliwości o powiększenie zaszczytów tego ukochanego miasta“, rozkazał: 1) Prezesowi Komarki nazywać się odtąd Prezesem Rzymu i Komarki; 2) Prałatowi, pełniącemu obecnie obowiązek Prezesa, złożyć ten urząd przy końcu tego miesiąca; 3) Miejsce to odtąd ma zajmować Kardynał, mianowany przez Ojca św.; 4) Kardynał-Prezes będzie głównym naczelnikiem nie tylko Komarki, jak Prałat, który dotąd tę godność piastował, ale też Rady i zarządu miasta Rzymu.

— Wszyscy duchowni tutejsi, nie mający przy sobie familii, ani będący Proboszczami, mają odtąd mieszkać w klasztorach. Obok większéj rękojmi dla karności duchownéj, środek ten zapewnia miastu podwójną korzyść, raz, że się zmniejszy brak mniejszych mieszkań; powtóre, że obszerne gmachy klasztorne nie będą odtąd stały pustkami.

— Xiąże *Canino* uwolniony został wczoraj z domowego aresztu.

— Dz. *Patria* zapewnia, że Papież zaprosił Króla Neapolitańskiego do opactwa Subiaco, dla naradzenia się z nim nad sprawami publicznemi obu granicznych z sobą krajów.

— W gazetach Rzymskich donoszą, że Jan Andrzéj Romeo, jeden z Kalabryjskich dowódzców, którzy dotąd zostawali pod bronią, poddał się rządowi. Sąd wojenny skazał go na śmierć, lecz wyrok ten, jak zapewniają, został złagodzony.

— Z Neapolu piszą, pod d. 21 października: „Wieczorem, d. 16, otrzymano telegrafem wiadomość o aresztowaniu jednego z dowódzców niedawnego Kalabryjskiego rokoszu, Barona *Longobuco*; bezwątpienia, w téj chwili już go rozstrzelano. Dziewięciu ludzi, którzy mu towarzyszyli, chcieli się ratować ucieczką na łodzi celnéj, ale

номъ катерѣ, но были настигнуты отрядомъ королевскихъ войскъ, и сдались послѣ самаго отчаяннаго сопротивленія. Изъ предводителей инсуррекціи остался теперь только Баронъ Плотино и его братъ, скрывающіеся съ шайкою инсургентовъ въ лѣсу.“

— Вмѣсто нынѣшняго министерскаго совѣта (*Consulta dei Ministri*) Король велѣлъ востановить прежній главный совѣтъ королевства (*Con ulta generale del Regno*). Въ слѣдствіе сего, при совѣщаніи министровъ будутъ всегда присутствовать статс-совѣтники.

28 Октября.

Слышно, что кардиналъ статс-секретаръ Феррети, подалъ прошеніе объ отставкѣ, и что Папа далъ оную. Преемникомъ его имѣетъ быть кардиналъ Балуффи, или монс. Феррари, нунцій въ Парижѣ.

— Кардиналъ Антонелли, назначенъ президентомъ статс-совѣта.

Испанія.

Мадритъ, 25 Октября.

Вчера Королева Изабелла въ первый разъ публично явилась съ своимъ мужемъ.

— Уже нѣсколько дней общее вниманіе занято здѣсь исключительно новымъ обнаруженіемъ тайныхъ донынѣ поводовъ и пружинъ перемѣны послѣдняго кабинета, и загадочнаго въ этомъ случаѣ поведенія Г. Саламанки. Теперь нельзя сомнѣваться въ томъ, что Г. Саламанка, испытывавшій во всемъ неудачи, и тѣснимый прогрессистами, предвидя неминуемое свое паденіе, не только по званію министра, но также и банкира, рѣшился наконецъ принять предложенное ему вознагражденіе, и за это хитро играть роль обманутаго, тогда какъ, между тѣмъ, онъ самъ обманулъ трехъ своихъ товарищей, вовсе не знавшихъ объ этомъ. Новый президентъ министровъ, генералъ Нарваэзъ, еще и нынѣ поддерживаетъ дружественныя сношенія съ Г. Саламанкою, финансовыя дѣла коего находятся нынѣ въ болѣе цвѣтущемъ положеніи, чѣмъ когда либо. Все это уже и прежде возбуждало разныя догадки, но только нынѣ неожиданно обнаружилось, что Г. Саламанка, за нѣсколько времени до своего удаленія изъ министерства, велѣлъ, причитавщуюся Королевскому двору недоимочную сумму въ 50 милліоновъ реаловъ, доставить изъ государственнаго казначейства трех-процентными кредитными ассигнаціями, по курсу 32 за сто (настоящій ихъ курсъ не выше 2б7/8), и слѣдовательно всего около 160 милліоновъ реаловъ. Это дѣло доказанное, и Саламанка объявилъ публично, что эти государственныя ассигнаціи выпустилъ онъ въ обращеніе безъ всякаго разрѣшенія, тайно и противозаконно, чѣмъ значительно увеличилъ государственный долгъ. Неподлежитъ сомнѣнію и то, что интендантъ Королевскаго двора, вмѣсто сопротивленія, согласился на эту финансовую мѣру Саламанки. Достовѣрно также и то, что новое министерство не только знало объ этомъ дѣлѣ, но даже утвердило оное молчаніемъ; и наконецъ доказано, что по тайному договору, Г. Саламанка доставилъ интенданту королевскаго дома не болѣе 100 милліоновъ реаловъ государственными ассигнаціами, остальные же 60 милліоновъ розданы были разнымъ лицамъ, будто бы по именнымъ повелѣніямъ Королевы. Сверхъ сего интендантъ показываетъ нынѣ, что собственно для Королевы онъ получилъ всего 50 милліоновъ. Все это дѣло хранилось бы вѣрно въ глубокой тайнѣ, но Королева Христина, обнаружила обманъ; а такъ какъ нынѣ хотятъ разъяснить дѣло, то партія ультрамодерадосовъ требуетъ строгаго по оному изслѣдованія. Однако сомнительно чтобы виновные въ этомъ преступленіи были наказаны.

— Генералъ Нарваэзъ, съ обыкновенною своею энергіею, развиваетъ духъ необыкновенной примирительной системы. Англійскаго посланника посѣтилъ онъ дважды. Генералу Эспартеро предложилъ постъ посланника въ Лондонѣ, объявляя притомъ, что Королева требуетъ его услугъ. Къ карлистскимъ генераламъ Вилляреалю и Саріатеги, рѣшившихся воспользоваться всепрощеніемъ Королевы, писалъ, что они могутъ пріѣхать безъ всякихъ препятствій, и что въ арміи получатъ соотвѣтственныя ихъ чину должности. Наконецъ генерала Прима, уличеннаго за нѣсколько предъ симъ лѣтъ въ заговорѣ противъ его жизни, велѣлъ назначить генералъ-капитаномъ острова Порто-Рико.

— Генералъ Фульгозіо, бывшій карлистскій приверженецъ, который за участіе въ заговорѣ 7-го Ок-

oddział wojsk królewskich dognał ich i pojmał w niewolę po najzaciętszym oporze. Z liczby dowódzców rokoszu, pozostał obecnie tylko Baron *Plotino* i brat jego, kryjący się w lesie z bandą rokoszan.“

— Król w miejsce dotychczasowéj Rady Ministrów (*Consulta di Ministri*) rozkazał przywrócić dawną Radę Jeneralną Królestwa (*Consulta generale del Regno*) W skutek tego na naradach Ministrów obecnymi będą odtąd zawsze Radzcy Stanu.

Dnia 28 października

Słychać, że Kardynał Sekretarz Stanu Ferretti podał swoję dymissyą, i że ją Papież miał przyjąć Następcą jego ma być Kardynał Baluffi lub Mons. Ferrari, Nuncyusz w Paryżu.

— Kardynał Antonelli mianowany został Prezydentem Rady Stanu.

Hiszpania.

Madryt, 25 października.

Wczoraj ukazała się Królowa Izabella piérwszy raz publicznie z małżonkiem swoim.

— Od kilku dni uwaga publiczna zajęta tu jest wyłącznie nowém odkryciem tajemnych dotąd powodów i sprężyn zmiany ostatniego gabinetu, i zagadkowego w téj okoliczności postępowania Pana Salamanki. Albowiem okazało się teraz najdowodniéj, że P. Salamanka, naciskany ze wszech stron, a najbardziéj przez progressistów, i przewidując swój upadek, nie tylko jako Minister, ale jako i bankier, namyślił się nareszcie przyjąć ofiarowane sobie dostateczne wynagrodzenie, i za to odegrywać rolę podstępnie oszukanego, gdy tymczasem on sam podszedł swoich trzech kolegów, którzy nie wiedzieli o niczém. Nowy Prezes Ministrów, Jenerał Narvaez, utrzymuje jeszcze i teraz bardzo przyjacielskie stosunki z P. Salamanką, którego stan majątkowy w świetniejszym teraz niż kiedy znajduje się położeniu. Wszystko to obudzało już przedtém rozmaite domysły, ale teraz dopiéro wyjaśniło się niespodzianie, że P. Salamanka, krótko przed swojem wystąpieniem z ministerstwa, rozkazał zaległą dworowi Królewskiemu summę 50 milionów realów, wypłacić z kasy rządowéj w 3-ch procentowych papierach publicznych, po kursie 32 za sto (stoją tylko po 26⅞), a zatém w summie około 160 milionów realów. Dowiedzioną jest teraz rzeczą i sam P. Salamanca wyznał to publicznie, że rozkaz ten wydał, i że te papiery publiczne puścił w obieg bez upoważnienia, potajemnie i bezprawnie, a zatém znacznie powiększył ciężar długów publicznych. Dowiedzioném jest i to, iż Intendent domu królewskiego zgodził się na tę finansową operacyą P. Salamanki, zamiast się jéj oprzeć. Dowiedzionem jest także, że nowe ministerstwo nie tylko miało wiadomość o tym interessie, ale go nawet milczeniem zatwierdziło; i nakoniec dowiedzioném jest, że podług tajemnéj umowy, P. Salamanka wypłacił Intendentowi domu królewskiego tylko 100 milionów w papierach publicznych, reszta zaś, (60 milionów) miała być rozdana pomiędzy różne osoby, z powołaniem się na podpisane niby przez Królowę rozkazy. Nadto, Intendent wyznaje teraz, że dla Królowéj odebrał tylko 50 milionów. Cała ta rzecz byłaby zapewne w tajemnicy trzymana, ale biegła rachmistrzyni Królowa Krystyna, odkryła oszustowstwo, a że teraz chcą odsłonić sprawę, przeto stronnictwo ultra moderadów nalega o ścisłe śledztwo. Wątpić jednak należy, czy prawdziwie winnych zasłużona dosięgnie kara.

— Jenerał Narvaez, obok silnéj swojéj energii, rozwija zarazem ducha niezwykłéj pojednalności. Posła angielskiego odwiedził dwa razy. — Jenerałowi Espartero ofiarował posadę Posła w Londynie, oświadczając przy tém wyraźnie, że Królowa uslug jego potrzebuje — Do Karlistowskich Jenerałów *Villareal* i *Zariategui*, mających chęć korzystania z amnestyi, napisał, że mogą przybyć bez żadnych przeszkód, i że im udzieli w armii posady odpowiedne ich stopniowi. Nareszcie Jenerała Prim, który przed kilku laty przekonany został o godzenie na życie jego, mianować kazał Jeneralnym Kapitanem wyspy Puerto-Rico.

— Jenerał *Fulgosio*, dawny stronnik Karlistowski, który za spisek z d. 7 października pod Esparterem, na śmierć

тдбря, при Эспартеро, приговоренъ былъ къ смертной казни; нынѣ женился на сестрѣ герцога Ріанзареса, и назначенъ Мадритскимъ губернаторомъ.

— Адъютантъ генерала Нарваэза, полковникъ Гертуеръ, назначенъ генералъ-комендантомъ Гоэзской провинціи (въ Аррагоніи).

— Министръ внутреннихъ дѣлъ удалилъ изъ своего министерства всѣхъ чиновниковъ, назначенныхъ его предмѣстникомъ, а личнымъ друзьямъ своимъ, преимущественно всѣмъ сотрудникамъ журнала *Heraldo*, ввѣрилъ самыя важныя должности.

— Въ газетѣ *Eco de Commerce* сообщаютъ, что всѣ врачи Королевы потребовали отставки, по тому поводу, что Королева оказала извѣстную честь одному изъ нихъ, д-ру Нунецу, Гомеопату и домашнему врачу генерала Серрано.

— Арестъ (*rapto*, по словамъ здѣшнихъ газетъ) пѣвца Миралли, все еще служитъ предметомъ общихъ преній. Юная Королева изъявила министрамъ совершенное свое неудовольствіе по поводу сего насильственнаго поступка съ однимъ изъ ея преданнѣйшихъ подданныхъ. Въ одной изъ газетъ утверждаютъ даже, будто бы министры послали къ Г. Мираллѣ чиновника съ тѣмъ, чтобы склонить его къ возвращенію.

— Въ одномъ изъ прогрессистскихъ журналовъ утверждаютъ, что Королева разгнѣвалась за арестъ и удаленіе генерала Портилло до того, что возкамѣрилась удалить всѣхъ министровъ.

26 Октября.

Утверждаютъ за достовѣрное, что Королева Христина пригласила герцога и герцогиню Монпансье въ Испанію. Если бы французскій дворъ, хотя для вида, не согласился на это, то здѣсь хотятъ, чтобы партія умѣренныхъ, на одномъ изъ первыхъ засѣданій, какъ въ сенатѣ, такъ и въ конгрессѣ, внесла предложеніе, чтобы герцогиня Монпансье объявлена была наслѣдницею престола, и жительствовала въ Испаніи.

— Королева Христина пригласила также въ Испанію свою родительницу, Королеву Неаполитанскую, и для принятія Е. В. дѣлаютъ уже приготовленія въ Барселонскомъ дворцѣ. Говорятъ также, что герцогъ Ріанзаресъ, по порученію своей супруги, представитъ въ сенатъ бумаги, изъ коихъ видно будетъ, что Королева Христина не имѣла никакого вліянія на постановленіе своихъ дочерей. Оправдавшись такимъ образомъ въ приписываемой ей винѣ, Королева поселится въ Парижѣ и издастъ въ свѣтъ записки объ Испаніи, которыя Е. В. собственноручно писала для Королевы Изабеллы.

— Ген. Конча возвратился 23 числа въ Барселону изъ экспедиціи противъ Карлистовъ; онъ отступилъ съ своимъ отрядомъ и оставилъ непріятелю полную свободу дѣйствовать. Говорятъ, что ген. Нарваэзъ весьма этимъ не доволенъ.

Г р е ц і я.

Аѳины, 27 Октября.

Въ газетѣ *Espoir* сообщаютъ, что на дняхъ въ Аѳинахъ получены три англійскія ноты. Одна отвергаетъ предложеніе, сдѣланное еще покойнымъ Коллетти, относительно постоянной уплаты греческаго займа въ продолженіе 13 лѣтъ. Другая требуетъ улаженія турецко-греческаго спора, потому поводу, что Греція оскорбила представителя дружественной державы. Третья сообщаетъ греческому кабинету о нотѣ лорда Пальмерстона къ Турецкому правительству, въ коей онъ извѣщаетъ, что не принимаетъ на себя покровительства надъ проживающими въ Турціи Греками, такъ какъ сама Англія можетъ быть вынужденною прибѣгнуть къ строгимъ мѣрамъ противъ Греціи.

— Греческое правительство препроводило къ представителямъ пяти великихъ державъ меморію, основанную на силѣ акта, и заключающую представленіе начала и продолженія турецко-греческаго спора, съ присовокупленіемъ слишкомъ 15 оффиціальныхъ бумагъ. Извѣстно, что Порта препроводила недавно посланникамъ трехъ покровительствующихъ державъ такой же документъ.

— Во всей Греціи спокойствіе возстановлено; однако въ Ѳивахъ все еще находится главная квартира королевскихъ войскъ.

— Албанскій начальникъ провинціи Делаиро, Ахметъ-Чалари, запутанный въ мятежъ Джулека, бѣжалъ въ Грецію, и выдержавъ карантинъ въ Ваницѣ, будетъ проживать въ городѣ, который назначенъ правительствомъ для постояннаго его пребыванія.

był skazanym, a teraz ożenił się z siostrą Xięcia Rianzares, mianowany został Gubernatorem Madrytu.

— Dotychczasowy adjutant Jenerała Narvaez, Półkownik *Gaertuer*, mianowany został Jeneralnym Komendantem prowincyi Huesca (w Arragonii).

— Minister spraw wewnętrznych oddalił z ministerstwa swego wszystkich przez poprzednika jego mianowanych urzędników, a osobistych swych przyjaciół, mianowicie wszystkich współpracowników przy dz. *Heraldo*, umieścił na najwyższych posadach.

— Według dz *Eco de Com rcio*, wszyscy lekarze Królowéj mieli zażądać dymissyi z tego powodu, że Królowa przyznała pewien zaszczyt jednemu z nich, Dr. *Nunez*, który jest homeopatą i przybocznym lekarzem Jenerała Serrano.

— Uwięzienie (*rapto*, jak się tutejsze dzienniki wyrażają) śpiewaka Mirall, jest jeszcze przedmiotem powszechnych rozpraw. Młoda Królowa objawiła Ministrom zupełne swoje niezadowolenie, z tego gwałtownego zamachu na jednego z jéj najwierniejszych poddanych. Jeden z dzienników twierdzi nawet, że Ministrowie posłali do P. Mirall urzędnika, aby go namówić do powrotu.

— Jeden z dzienników progressistowskich utrzymuje, że Królowa tak się rozgniewała o aresztowanie i wydalenie Jenerała Portillo, że postanowiła usunąć wszystkich Ministrów.

Dnia 26 października.

Utrzymują za rzecz pewną, że Królowa Krystyna zaprosiła Xiężnę Montpensier i jéj małżonka do Hiszpanii. Gdyby zaś dwór francuzki sprzeciwiał się temu pozornie, czynią przygotowania, aby na jedném z piérwszych posiedzeń Kortezów, stronnictwo umiarkowane, tak w Senacie, jako i Kongressie, przełożyło wniosek, aby Xiężna Montpensier, jako domniemana następczyni tronu ogłoszoną była i obrała sobie stałe w Hiszpanii mieszkanie.

— Królowa Krystyna zaprosiła także swoję matkę, Królowę Neapolitańską, do Madrytu. Na przyjęcie dostojnéj podróżnéj czynią już przygotowania w pałacu Królewskim w Barcelonie. Mówią także, że Królowa wdowa, przez swego małżonka, Xięcia Rianzares, złoży senatowi papiery, które przeświadczą, że żadnego nie miała wpływu na postanowienie obu swych córek. Tym sposobem usprawiedliwiwszy się z czynionych jéj zarzutów, osiedli się na zawsze w Paryżu i ogłosi „Pamiętniki o Hiszpanii“ które własnoręcznie dla Królowéj Izabelli napisała.

— Jenerał Concha wrócił d. 23 do Barcelony, z wyprawy przeciw Karlistom, przez co ściągnął swoje oddziały i otworzył pole nieprzyjacielowi. Jenerał Narvaez ma być z tego nader niezadowolony.

G r e c y a.

Ateny, 27 października.

Dziennik *Espoir* donosi, że nadeszły w tych dniach trzy noty angielskie do Aten. Jedna odrzuca propozycyą uczynioną jeszcze przez zmarłego Kollettisa względem regularnego spłacania pożyczki greckiéj w przeciągu lat 13. Druga wymaga załatwienia sporu turecko-greckiego, z powodu, że Grecya ubliżyła Reprezentantowi mocarstwa przyjacielskiego. Trzecia donosi gabinetowi greckiemu o nocie Lorda Palmerstona do rządu tureckiego, w któréj tenże oświadcza, iż nie przyjmuje opieki nad zamieszkałemi w Turcyi Grekami; gdyż sama Anglia może się ujrzeć w potrzebie użycia ostrych środków przeciw Grecyi.

— Rząd grecki doręczył Reprezentantom pięciu wielkich mocarstw memoryał, oparty na zasadzie aktu, i zawierający przedstawienie początku i dalszego ciągu sporu turecko-greckiego, z dołączeniem przeszło 15 pism urzędowych. Wiadomo, że Porta doręczyła niedawno Posłom trzech opiekuńczych mocarstwo podobnyż dokument.

— W całéj Grecyi przywrócona jest spokojność; jednakże w Tebach jest jeszcze zawsze główna kwatera wojsk królewskich.

— Albański naczelnik z prowincyi Delairo, Achmet Czapari, zawikłany w powstanie Dżuleki, schronił się w ucieczce do Grecyi i odbywszy kwarantannę w Wanicy, przebywać będzie w mieście, które mu rząd na stałe zamieszkanie przeznaczy.

Правительство получило съ границы извѣстія командующаго тамъ генерала Мамури, сообщающія, что мятежники при Попокоссѣ и Валенцаземѣ снова ворвались въ Грецію и намѣревались вдоль октскихъ горъ перейти изъ Ламіи въ Салону. Для воспрепятствованія сему предположенію, правительственныя войска произвели съ ними незначительную стычку, причемъ было нѣсколько человѣкъ убито и ранено.

— Изъ Константинополя пишутъ, что Порта продолжаетъ все болѣе и болѣе приводить въ исполненіе свои понудительныя мѣры относительно Греціи; между прочимъ приказала не признавать греческихъ консуловъ: въ Молдавіи, Валахіи, Египтѣ и Палестинѣ.

Турція.

***Константинополь**, 20 Октября.*

Императорско-Россійскій чрезвычайный посланникъ, Г. Устиновъ, отплылъ 17 числа, на французскомъ пароходѣ, въ Грецію, откуда отправится въ Вѣну.

— По извѣстіямъ изъ Албаніи, тамошній Сераскиръ, послѣ нанесеннаго пораженія мятежникамъ, предложилъ ихъ начальникамъ условія къ изъявленію покорности. Значительное число зачинщиковъ албанскаго мятежа, находится въ рукахъ Сераскира; они будутъ привезены сюда. Слышно, что Рапо подвергся помѣшательству ума, вслѣдствіе чего собственными своими людьми закованъ былъ въ цѣпи.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

***Нью-Йоркъ**, 15 Октября.*

Въ *Morning-Chronicle* обнародованы извѣстія, полученныя изъ Нью-Іорка съ пароходомъ *Hibernia*, отъ 15 числа с. м. Они сообщаютъ, что въ Вашингтонѣ господствуетъ общее опасеніе по поводу неблагопріятныхъ слуховъ, разнесшихся о неудачахъ, которымъ будто бы подверглись американскія войска въ Мексикѣ и Пуэблѣ. По поводу, что въ продолженіе двухъ мѣсяцевъ не получено никакихъ извѣстій съ театра войны, возникло такое сильное безпокойство, что всѣ публичныя американскія ассигнаціи упали въ цѣнѣ.

По дошедшимъ слухамъ, всѣ жители Мексики возстали и принудили американскія войска къ внезапному оставленію города и удаленію въ цитадель. Это движеніе народа поддерживаемо было Сантаною, который не былъ раненъ, какъ ложно сообщали, и который напротивъ успѣлъ собрать около 10,000 чел. и паркъ артиллеріи въ 25 орудій, съ которыми надѣялся уничтожить американскія силы прежде, чѣмъ къ нимъ могли бы подоспѣть подкрѣпленія. Утверждаютъ также, что городъ Пуэбла занятъ былъ мексиканскимъ генераломъ Реа. Американцы вышедши изъ города, укрѣпили своею артиллеріею возвышенности, откуда бомбардируютъ городъ.

— Хотя все это одни слухи, требующіе еще подтвержденія, однако члены Вашингтонскаго правительства собирались уже нѣсколько разъ, для совѣщанія на счетъ мѣръ, которыя слѣдовало бы предпринять для предупрежденія совершеннаго истребленія ихъ войскъ въ Мексикѣ. Опредѣлили немедленно отправить превосходное подкрѣпленіе генералу Скотту, состоящее изъ 20,000 чел., которое, прибывъ въ Мексику, выведетъ сего генерала изъ затруднительнаго положенія, и доставитъ ему возможность предпринять совершенное покореніе сей страны.

— Въ Мексиканскихъ газетахъ сообщаютъ объ одномъ поступкѣ генерала Скотта, который дѣлаетъ ему мало чести. Ирландскій легіонъ, состоящій большею частію изъ дезертировъ, будучи взятъ въ плѣнъ, по его повелѣнію былъ истребленъ, въ числѣ 70 чел., вмѣстѣ съ своимъ начальникомъ, въ виду арміи, тотчасъ послѣ объявленія о прекращеніи перемирія.

— Rząd otrzymał od granicy raporta dowodzącego tam Jenerała Mamuris, donoszące, że powstańcy pod Popokossą i Valenzasem wtargnęli znowu do Grecyi i zamyślali wzdłuż gór Octa dodać się z Lamii do Salony. Dla przeszkodzeniu temu stoczoną została mała utarczka z wojskiem rządowem, w której było kilku poległych i ranionych.

— Z Konstantynopola dowiadujemy się, że Porta nie przestaje rozwijać coraz bardziej swoich środków znaglających przeciwko Grecyi; między innemi rozkazała odebrać *exequatur* Konsulom Greckim w Mołdawii i Wołoszczyznie, niemniéj w Egipcie i Palestynie.

Turcya.

Konstantynopol, 20 października.

Cesarsko-Rossyjski Poseł Nadzwyczajny, P. Ustinow, odpłynął d. 17 na francuzkim parostatku do Grecyi, zkąd uda się do Wiednia.

— Według doniesień z Albanii, Seriaskier tamtejszy po klęsce zadanéj powstańcom, przesłał ich dowódzcom Dżuleka i Rapo propozycye poddania się. Wielka liczba naczelników powstania Albańskiego znajduje się już w ręku Seriaskera i ma być tu przywiezioną. Słychać, że Rapo dostał pomieszania umysłu, w skutek czego przez swoich własnych ludzi w kajdany okuty został.

Stany-Zjednoczone Ameryki Północnéj.

Nowy-York, 15 października.

Morning - Chronicle ogłasza nowiny przywiezione z New-Yorku parostatkiem *Hibernia*, pod d. 15 b. m. Donoszą one, że żywa niespokojność panuje w Washingtonie i we wszystkich Stanach, w skutku niepomyślnych wieści, jakie obiegają o nieszczęściach, doznanych jakoby, przez Amerykanów w Mexyku i Puebla. Okoliczność, że od dwóch miesięcy nie otrzymano wiadomości z teatru wojny, wywołała tak powszechną obawę, że wszystkie papiery publiczne amerykańskie spadły.

Według tych wieści, mieszkańcy w Mexyku powstali w massie i zmusili wojsko amerykańskie do nagłego opuszczenia miasta i schronienia się do cytadelli. Ta demonstracya ludności wspierana była przez Santanę, który wcale nie został rannym, jak było doniesioném, i któremu owszem, udało się zebrać około 10,000 ludzi i park artyleryi z 25 dział, z któremi miał nadzieję zniszczyć wojsko amerykańskie, nim by otrzymało posiłki. Zapewniają zarazem, że miasto Pueble zajęte została przez mexykańskiego Jenerała Rea. Amerykanie wystąpiwszy z miasta osadzili swą artyleryą wzgórza, skąd bombardują miasto.

Jakkowiek są to tylko wieści, potrzebujące jeszcze potwierdzenia, z tém wszystkiém członkowie rządu w Washingtonie zgromadzili się już kilka razy w celu obmyślenia środków mogących, zapobiedź zupełnemu zniszczeniu wojska amerykańskiego w Mexyku. Postanowiono wysłać natychmiast stanowczą pomoc Jenerałowi Scott, to jest 20,000 wojska, które uda się do Mexyku dla oswobodzenia tego Jenerała i postawienia go w możności zupełnego podbicia tego kraju.

— Dzienniki mexykańskie donoszą o czynie Jenerała Scott, który mu mało czyni zaszczytu. Legia Irlandczyków, złożona po większéj części ze zbiegów, dostawszy się w niewolę, została całkiem wywiezioną, w liczbie 70 ludzi, wraz z swym dowódzcą, w obec armii, zaraz po wypowiedzeniu zawieszenia broni.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 14-го Ноября 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.